

... i perioden 2009 til mars 2012 har 50 tidligere rusavhengige vært i arbeidstrening ved Kafé X. 15 personer har gjennomført samfunnsstraff og 8 studenter har hatt sin praksis ved kafeen. Det er klart at styrkingen av tilbudet med en ekstra stilling, har vært med på å styrke tilbudet, og ført til den sterke utviklingen de siste par årene. MARBORG ønsker derfor sterkt å fortsette å drifte stillingen...

Rapport TTV 2011

Videreutvikling av TTV tilbudet.
2009-2011

MARBORG
Brukerorganisasjon for LARiNord

Rapportskriver: Vidar Hårvik

Rapport, videreutvikling av prosjektet TTV

Innhold

Oppsummering.....	4
Evaluering av måloppnåelse i forhold til utfordringer	5
Økonomi 2011	9
Spesifisert oversikt økonomi	9
Konklusjon	9

Oppsummering

TTV har vært et tilbud drevet av MARBORG, og har inneholdt arbeidstrening, kurs og sosiale tiltak i to arbeidstreningstilbud hvorav det ene var Kafé X. Første del av prosjektet ble gjennomført i perioden 2005 – 08, og ble avsluttet som ren arbeidstreningssarena ved utgangen av 2008.

I april 2009 fikk MARBORG muligheten til å søke midler for to nye år, og ble i juni samme år innvilget midler til en ekstra stilling ved kafé X.

Meningen var at denne delen av prosjektet skulle gjennomføres i perioden 2009 – 2010. Søknadsfrist til AVdir var satt til 8. mai, med påfølgende tildeling i juni samme år, rett før sommeren. Dette gjorde at ansettelse ikke lot seg gjennomføre før i november 09, og denne delen av prosjektet har derfor i hovedsak blitt gjennomført i 2010 og 2011.

Stillingen har vært direkte knyttet til oppfølging av frivillige i arbeidstrening (FIA) ved kafeen, og har hatt særlig fokus på disse deltagerne, på å utvikle nye faste aktivitetstilbud ved kafeen, samt på å jobbe for å få på plass individuelle NAV løsninger for de som har deltatt i arbeidstrening.

Vi har både i 2010 og 2011 virkelig sett effekten av denne ekstra stillingen. Det gjennomføres mange flere planlagte aktiviteter, de frivillige får mye bedre oppfølging, og ikke minst er det blitt mye større kontinuitet ved rulling av frivillige.

Tilskuddet til videreutvikling av TTV prosjektet var særlig tenkt å skulle løse fem spesifikke utfordringer. Generelt sett mener vi å kunne si at prosjektmidlene har oppfylt sin hensikt. Den ekstra stillingen har gjort kafeens tilbud bedre og mer stabilt, og den enkelte frivillige har fått bedre oppfølging og trives derav bedre og står bedre rustet til deltagelse i normalt arbeidsliv. Vi mener også å se at dette har også resultert i en høyere besøksfrekvens ved kafeen.

Effektene av stillingen har faktisk vært så store og avgjørende at vi ønsker å drifte denne stillingen videre, men nå med en tidligere rusavhengig som ansatt. På denne måten får vi tilleggseffekter som ikke er mulige med en ansatt uten denne bakgrunnen. Dessverre er dette pr. i dag ikke mulig å gjennomføre uten eksterne tilskuddsmidler, noe som også belyses i vår søknad til AVdir for BSK – Brukerstillinger Kafé X, innsendt i slutten av 2011.

Vi vil under se nærmere på måloppnåelsen for de forskjellige utfordringene vi gjennom prosjektet ønsket å adressere, jfr. søknad og projektskisse av 8. mai 2009.

Evaluering av måloppnåelse i forhold til utfordringer

1. Utfordring (belyst i søknad)

Vanskeligere å rekruttere tidligere rusavhengige i arbeidstrening/frivillig arbeid ved kafeen

Kafeens styringsgruppe finner at rekrutteringen til arbeidstrening ved kafeen er økt, og at de nye deltagerne hovedsakelig kommer fra kafeens brukermasse, men også fra lokale rusbehandlingsinstitusjoner og fengsel.

Det interessante er at etter at den ansatte sluttet 31.12.11, har vi sett en reduksjon i antall frivillige ved kafeen. Det er vanskelig å si om dette skyldes en lavere oppfølgingsfrekvens og færre ansatte, eller om det er normale variasjoner i tilfanget av frivillige i behov av arbeidstrening. Stillingen er i dag besatt av en tidligere rusavhengig, men denne jobber frivillig, noe som gjør at vi hverken kan forlange samme oppmøte, eller samme arbeidsinnsats som med en vanlig ansatt på lønn.

Seksten tidligere rusavhengige har hatt arbeidstrening ved kafeen i 2011. Disse har kommet fra forskjellige typer rusbehandling, eller de har vært i en prosess med å bli rusfri på egen hånd. Det har i tillegg vært fem deltagere i arbeidstrening, som har deltatt i FIA som en del av en straffegjennomføring gjennom samfunnsstraff.

Vår erfaring er at det er nettopp ved å blande mennesker med forskjellige typer behandlings bakgrunn og i forskjellige livssituasjoner, som f.eks. 12 trinns behandling, terapeutiske samfunn, LAR eller fengsel, at vi har fått de beste resultatene. Dette ser vi daglig ved kafeen, ved BrukerBasen, og ved andre av våre sosiale tilbud og aktiviteter.

Kafé x har i løpet av denne tiden i enda større grad blitt en vesentlig del av det kontaktnett som pasientene ved de lokale rusinstitusjonene og innsatte har å forholde seg til etter avsluttet behandling eller straffegjennomføring. Kafeen er blitt en viktig del av rehabiliteringen til flere som gjennomfører behandling hos disse, og vi opplever at flere bruker kafeen til arbeidstrening både under og etter avsluttet behandling. Også tidligere og nåværende innsatte bruker nå kafeen eller kafeens eksterne tilbud i større grad, og holder seg på denne måten unna ny kriminalitet.

Antall FIA i prosjektperioden

2009 = 13 FIA, samtlige tidligere rusavhengige, + 1 på samfunnsstraff

2010 = 14 FIA, samtlige tidligere rusavhengige, + 6 i samfunnsstraff og 1 student i praksis

2011 = 16 FIA, samtlige tidligere rusavhengige, + 5 på samfunnsstraff og 6 studenter i praksis

2012 = 8 FIA, syv av disse tidligere rusavhengige, + 3 på samfunnsstraff og 1 student i praksis

For 2011 er fire av studentene svært unge mennesker som har deltatt som en del av grunnopplæringen på helsefag, og har kun deltatt noen en til to dager i uka i en periode på en måned.

Det er ved utgangen av 2011 åtte tidligere rusavhengige i arbeidstrening ved kafeen. Ingen av disse har full arbeidsuke, men deler på å dekke opp kafeens åpningstid.

I tillegg til å ha arbeidsoppgaver i forhold til kafedriften, jobbes det også med oppussing og vedlikehold av bygningen, snømåking, plenklipping og andre oppgaver.

Enkelte av deltagerne har også startet å jobbe som brukermedvirkere på rusfeltet der behovet for brukerrepresentanter er stort og nærmest umulig å dekke opp. Dersom kafeen kan være med på å dra inn, aktivisere og videreformidle nye brukermedvirkere til brukerorganisasjonene, er dette noe som hele rusfeltet vil tjene på, og ikke minst de to brukerorganisasjonene som står bak kafeen, som på denne måten får flere aktive medarbeidere.

Siden arbeidstreningstilbudet er svært individuelt tilpasset, er det også vanskelig å stipulere hvor lenge den enkelte vil fortsette i tilbudet. Det viktigste er at deltageren er klar for neste skritt ut mot arbeidsmarkedet, og ikke variigheten av deltagelsen i arbeidstreningen ved kafeen.

Behandlingsinstitusjonene i regionen, og særlige de som ligger lokalt i Tromsø, skal ha god oversikt over kafeens tilbud, også i forhold til tilbudet om arbeidstrening. Det har vært gjennomført besøk ved institusjonene der kafeen blir markedsført som nettverks og aktivitetstilbud, og der muligheten for arbeidstrening også nevnes.

Det ble i 2011 ikke gjort særlige fremstøt mot de lokale institusjonene for å øke tilgangen til personer med behov for arbeidstrening. Dette ble gjort helt bevist siden vi i denne perioden hadde godt med frivillige i arbeidstrening. Når nå antallet deltagere har gått ned over nyttår, vil det på nytt være aktuelt å gjøre mer spesifikke fremstøt mot behandlingsinstitusjoner og fengsel, og på denne måten mer aktivt markedsføre arbeidstreningstilbud (ATT) ved kafeen. Beboere ved BrukerBasen¹ er også en målgruppe for ATT, og en av beboerne har i den senere tid startet opp i ATT ved kafeen.² De resterende beboerne ved BB er alle i jobb eller skolesituasjoner.

¹ BrukerBasen er et brukerstyrt, rusfritt, bo og oppfølgingstilbud etter institusjon eller fengsel, og tok inn sine første beboere i mai 2010. les mer om tilbudet her: www.brukerbasen.no

² Februar 2012

2. Utfordring (belyst i søknad)

Ikke personellressurser nok til å følge opp deltagere/frivillige.

Arbeidet med å etablere individuelle løsninger fra NAV, knyttet til hver enkelt deltager/frivillig er ikke videreført.

Oppfølgingen av deltagerne i arbeidstrening er blitt meget bedre. Det ble i både 2010 og 2011 gjennomført faste oppfølgings/medarbeider samtaler og møter med NAV, der leder eller nestleder deltok³.

Enkelte av deltagerne med utfordringer i forhold til oppmøte, angst eller andre psykiske problemer har vært hentet på bopel og kjørt til jobb i kortere perioder. Dette for å støtte og hjelpe den enkelte med å etablere hverdagsstruktur og å komme seg ut blant andre mennesker. Dette har vist seg virkningsfullt som verktøy i en kortere periode, og har ført til at disse har klart å beholde tilbudet om arbeidstrening.

Vi har i 2011 hatt deltagere i attføring/AAP ved kafeen, og arbeidet med etablering av individuelle NAV løsninger gjennomføres fortsatt, og særlig ved inntak av nye i arbeidstrening.

Via møter med avdelingsleder og NAV direktør, har det vært jobbet for å få på plass fast NAV kontaktperson for de frivillig i arbeidstrening ved kafeen. Dette har vist seg svært vanskelig å få etablert, og det jobbes i dag heller opp mot hver enkelt deltager sin saksbehandler, slik at individuelle løsninger etableres i et samarbeid mellom NAV, kafeen og den enkelte deltager i ATT.

For beboerne ved BrukerBasen har dette vært gjennomført som et trekantsamarbeid mellom Marit (nestleder Kafé X), Wibecke (daglig leder ved BB), og NAV. Siden vi i 2011 ikke hadde deltagere som også var beboere ved BB, er dette noe som fra og med mars 2012, gjennomføres for den deltageren som pr. i dag deltar ved kafeen.

Det er også utviklet et godt samarbeid med Kriminalomsorgen i forhold til avvikling av samfunnsstraff og fotlenkesoning, og det har til nå vært femten deltagere på denne type straffegjennomføring og en på frigang gjennom hele prosjektperioden. Dette samarbeidet vil fortsett og det vil fortsatt være mulig for straffedømte å gjennomføre sin straff ved Kafé X. noe som tydeliggjøres ved at vi i første kvartal 2012 allerede har hatt tre deltagere på samfunnsstraff.

3. Utfordring (belyst i søknad)

Videreutvikling av aktivitetstilbud til deltagere/frivillige og gjester, har stagnert

Det er blitt gjennomført svært mange flere aktiviteter i 2010 og 2011 enn hva som har vært tilfelle tidligere år. Fellesturer på kino og teater, barnejuleverksted med baking og bytting av klær er eksempler. Det har vært arrangert førjulstur til Berg Gård med nisseverksted, besøk hos dyrene samt andre tilbud, også her var barn av kafeens brukere med. Det har også vært arrangert jentekvelder, tur til Darklight⁴, samt andre sosiale tilstelninger. Det har vært arrangert fellesturer til svømmehall, skitur til Riksgrensen⁵, og på kino og teater. I tillegg fortsetter kafeens tilbud om felles volleyballtrening hver tirsdag samt tilbud om bowling hver fredag.

Også de lokale behandlingsinstitusjonen benytter seg mer av tilbudet ved kafeen, og vi arrangerer

³ Stillingen som nestleder ble frem til 31.12.11 dekket av midlene fra AVDIR

⁴ Laserskyting

⁵ Skisted ved svenskegrensen

også flere felles aktiviteter med disse. Vi har blant annet arrangert røykeslutt kurs i samarbeid med Færingen⁶ og Tromsø kreftforening med oppstart 26 februar 2011, der ni personer deltok.

Det er viktig å presiserer at kafeens brukere og frivillige er de som bestemmer hvilke aktiviteter som skal igangsettes eller deltas på, Kafé X er brukerstyrt i alle ledd.

4. Utfordring (belyst i søknad)

Arbeidet med å etablere tiltaksplasser ved kafeen er ikke igangsatt

Det som har vært viktigst for oss har alltid vært at frivillig i arbeidstrening ved kafeen skal kunne jobbe ved kafeen som en del av sin rehabilitering. Altså at kafeen skal være godkjent som arbeidstreningsarena slik at deltagerne skal kunne jobbe her, og at dette danner grunnlag for å motta NAV stønad. Enten dette er AAP, KVP, lønnstilskudd, eller uføretrygdene som gjerne vil prøve seg i jobb. I denne sammenhengen har vi lenge sett på muligheten for å etablere tiltaksplasser ved kafeen.

Det er nå slik at kafeen er godkjent som arena for arbeidstrening gjennom NAV, og flere av våre frivillige i arbeidstrening har det å delta i arbeidstrening ved kafeen, som krav for å fortsette å motta AAP⁷ og som en start på sin vei ut i arbeidslivet. Vi kan derfor si at vi foreløpig har nådd vårt mål for arbeidstreningsstilbudet, ved at tidligere rusavhengige nå kan velge om de vil få sin arbeidstrening/opplæring ved kafeen, eller for eksempel ved den lokale arbeidsmarkedsbedriften Tromsprodukt eller andre.

5. Utfordring (belyst i søknad)

Etablering av nytt prosjekt, BrukerBasen⁸, øker behovet for strukturert aktivitet og arbeidstrening.

BrukerBasen var nå har vært i drift siden mai 2010 og ble i desember 2011 avsluttet som prosjekt og drives nå videre med kommunale midler. I denne perioden har tilbudet hatt syv beboere. Kun to av disse har hatt behov for arbeidstrening ved Kafé X. De andre fem har alle hatt jobb eller skoletilbud de deltok i. Siste deltager ved kafeen ble tatt inn i februar 2012. Tanken er at ATT ved kafeen skal være et midlertidig tilbud i påvente av individuelt tilrettelagt aktivitetstilbud, her jobbe eller skole.

Første BB beboer startet i kafeens arbeidstreningsprogram, samtidig med inntak på BrukerBasen i mai, og jobbet til ut på høsten 2010 da han gikk over i vanlig jobb ved et av byens trykkerier. Deltageren er i så måte et godt eksempel på hvordan en arbeidstreningsperiode ved kafeen kan være med på å skape den trygghet som skal til, for å gå videre til det åpne arbeidsmarkedet. Den sist inntatte i ATT fra BB er nylig startet opp, og det er foreløpig ikke utarbeidet fremdriftsplan for hennes periode ved kafeen.

Behovet for arbeidstreningsplasser reservert beboere på BB har foreløpig vist seg å ikke være så stort som først antatt. Samarbeidet fortsetter likevel, og nye beboere med dette behovet vil ha førsterett på arbeidstreningsplass ved Kafé X også fremover.

⁶ Rusbehandlingsinstitusjon lokalt i Tromsø, tidligere drevet som terapeutisk samfunn

⁷ Arbeidsavklaringspenger

⁸ Rusfritt bo og oppfølgingstilbud, etter institusjon eller fengsel, der de ansatte alle har egen, tilbaketilrettet ruserfaring

Økonomi 2011

Det har kun vært utgifter til lønn i prosjektet i 2011. Dette i samsvar med innsendt søknad og budsjett til AVDIR. **Utgiftene har vært i størrelsesorden kr 376 000,-.**

Det er et overskudd på kr 201 000,- i dette prosjektet. Det er her viktig å være oppmerksom på at dette er et overskudd som er akkumulert gjennom hele prosjektperioden for TTV prosjektet, som jo har hatt tilskudd fra AVdir siden 2005 da første tilskudd ble utbetalt.

Det er sendt søknader til AVdir for et nytt prosjekt ved Kafé X. Dette er BSK - Brukerstillinger Kafé X. I tillegg er to nye prosjektsøknader sendt tilskuddsyter, dette for henholdsvis STAR - Sosiale Tiltak (og arbeidstrening) for Aktive Rusavhengige, og RMB - Rusfri Møteplass Bodø. Vårt håp er at vi får positivt svar på en eller flere av disse søknadene, og på denne måten kan beholde overskytende tilskuddsmidler til fortsatt bruk for gruppen aktive og tidligere rusavhengige.

Spesifisert oversikt økonomi

104 TTV	
Inntekter/tilskudd mm	Sum
Avdir. Overført fra 2010	577 026
Annen renteinntekt	597
SUM inntekter	577 623
Utgifter	
lønn og personal	374 467
Kontor og driftskostnader	572
Reise, kost, konferanse	300
Sosiale tiltak	481
SUM utgifter	375 820
Resultat 2011	201 803

Konklusjon

Den ekstra stillingen som nest leder har vist seg å være et svært viktig og helt nødvendig tilskudd til ansattegruppa. Det er heller ikke tvil om at dersom vi skal holde det samme gode nivået, og kunne levere det samme tilbudet som i perioden 2010 - 2011, er vi helt avhengig av at det til en hver tid er to fast ansatte ved Kafé X, dette i tillegg til de frivillige.

Vi har derfor videreført stillingen, foreløpig gjennom frivillig arbeid fra en av våre tidligere rusavhengige som har deltatt lengst ved kafeen. Vedkomne har altså egen tilbakelagt ruserfaring noe som har vært viktig i valget av ansatt.

Vi ønsker å styrke fokuset på tilbudet til rusavhengig i rehabilitering, men også å styrke MARBORGs bilde utad som en ren brukerorganisasjon. Det er derfor viktig at våre ansatte, selv om det er i prosjekter, også selv har hatt rusproblemer. Samtidig vil vi aldri la dette gå ut over kvaliteten på det

arbeidet som utføres. Det å ha hatt rusproblemer er ikke noen garanti for å bli ansatt i organisasjonen. Du må også ha kvaliteter organisasjonen har bruk for, og kunne fylle kravene i arbeidsinstruksen for den aktuelle stillingen.

Tromsø har (og har frem til i dag) hatt ét eneste arbeidstreningstilbud særlig tilrettelagt for tidligere rusavhengige i rehabilitering, dette er Kafé X.

Kafeen er også byens eneste åpne nettverkstilbud for denne gruppen, og har vært svært viktig for mange rusavhengige i deres prosess mot en rusfrihet.

Tromsø 26.03.2012

